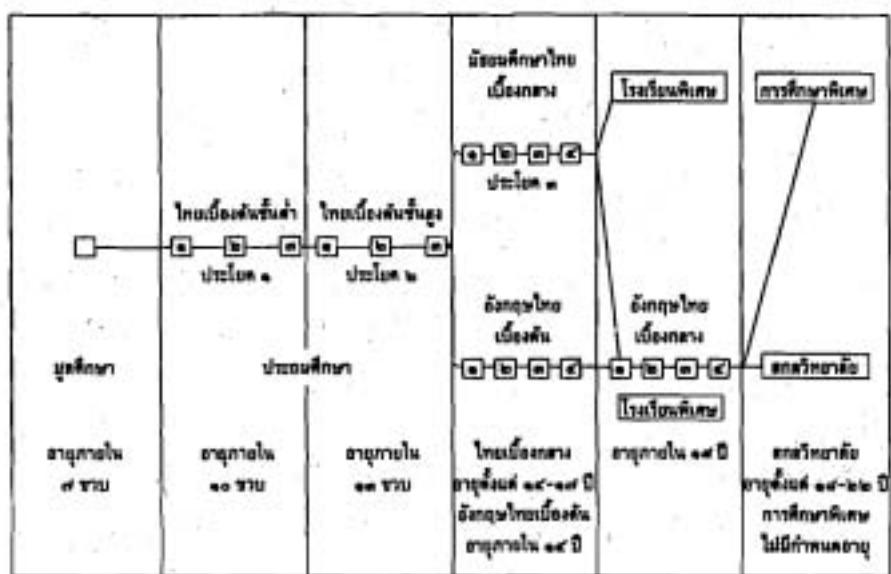

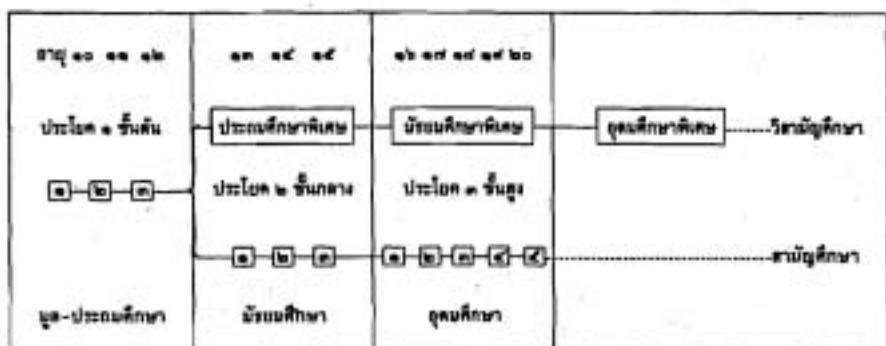
ภาคผนวก

แผนภูมิแสดงแผนการศึกษาแห่งชาติ (ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน)

แผนภูมิที่ ๑ โครงการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๙

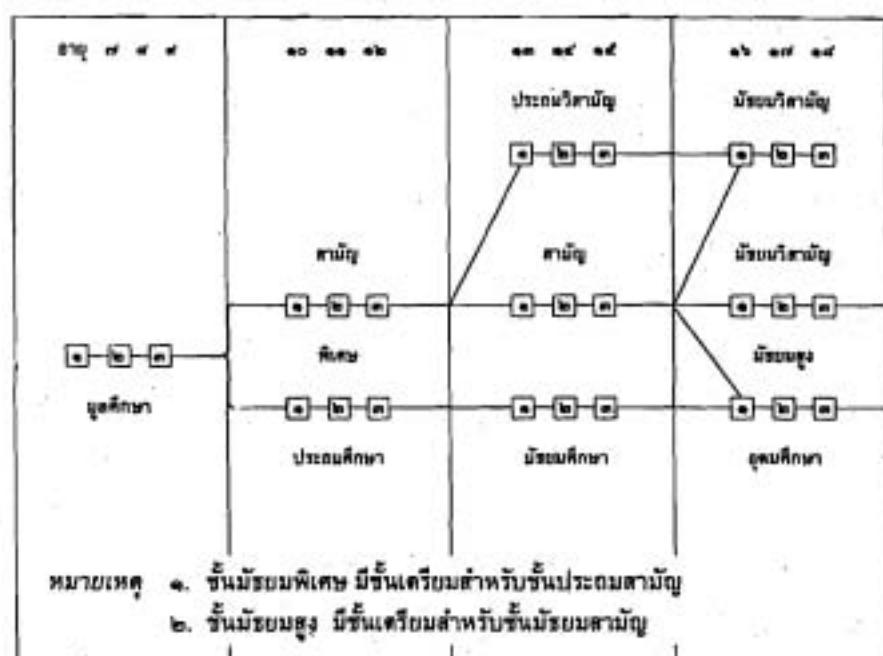
แผนภูมิที่ ๒ โครงการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๙

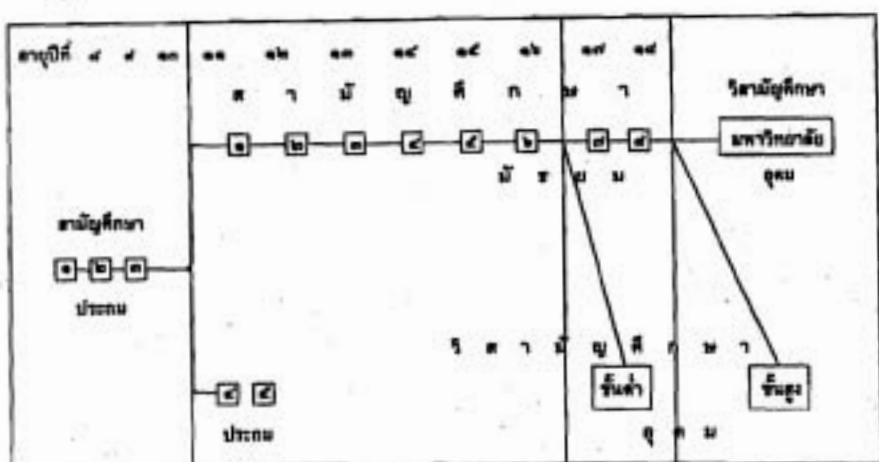
แผนภูมิที่ ๗ โครงการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

สถานที่	วันที่	เวลา	ผู้สอน	วิชา	ผู้สอน	ผู้สอน
ห้องเรียน	วันนี้	เช้า	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ
ห้องเรียน	วันนี้	บ่าย	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ
ห้องเรียน	วันนี้	บ่าย	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ
ห้องเรียน	วันนี้	บ่าย	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ	อาจารย์	ภาษา อังกฤษ

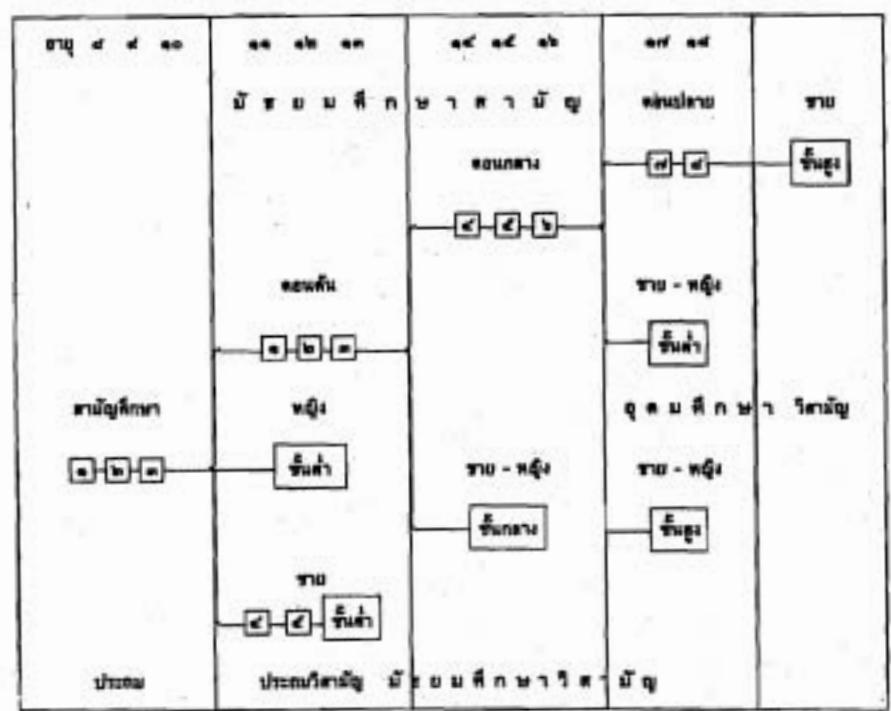
แผนภูมิที่ ๘ โครงการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

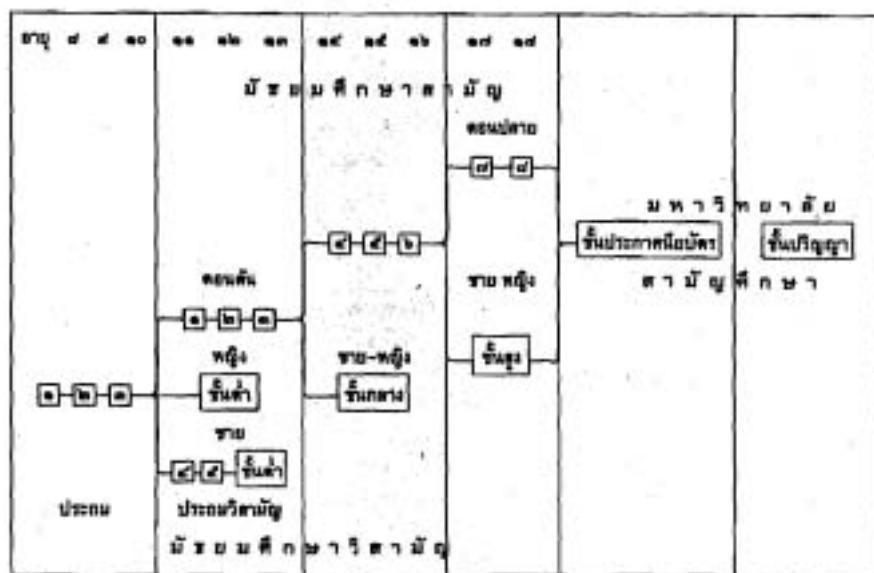
แผนภูมิที่ ๕ โครงการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

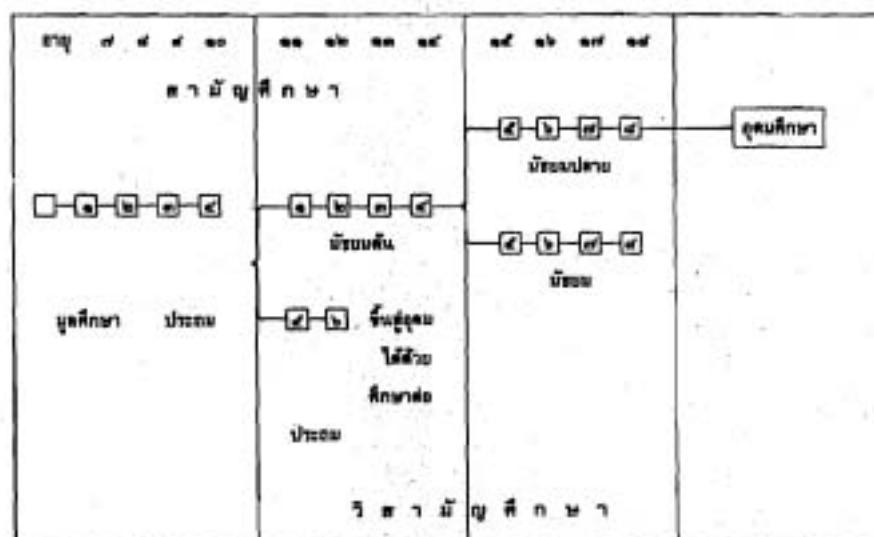
แผนภูมิที่ ๖ โครงการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

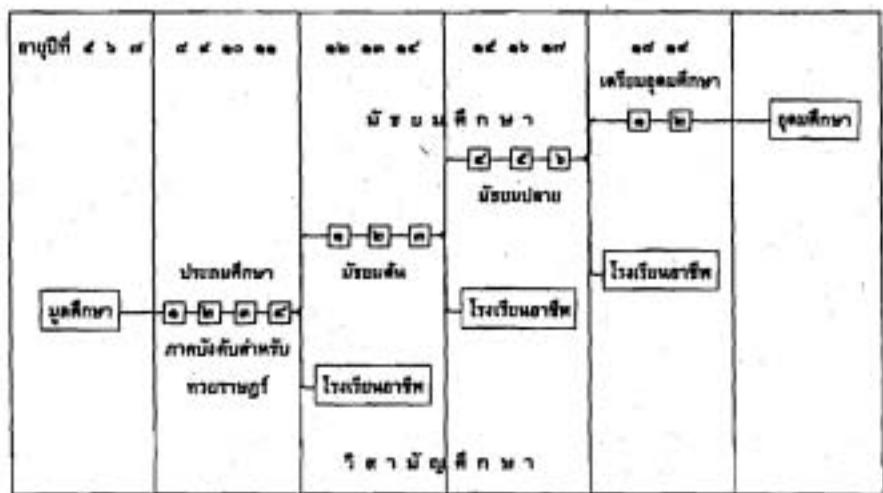
ແຜນງາມທີ 7 ໂຄງກາຮືກຂ່າ ພ.ສ. ໂຄງກາ

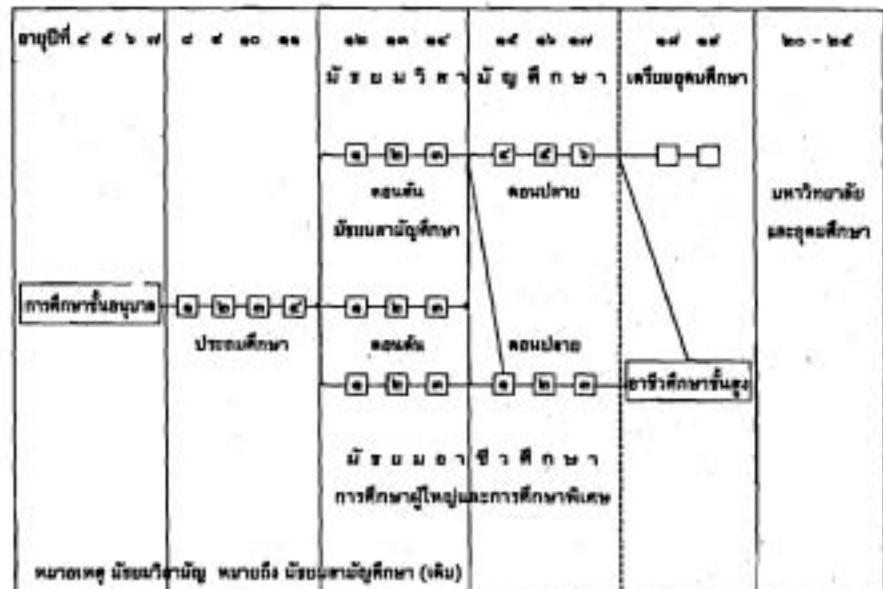
ແຜນງາມທີ 8. ແຜນກາຮືກຂ່າ ພ.ສ. ໂຄງກາ

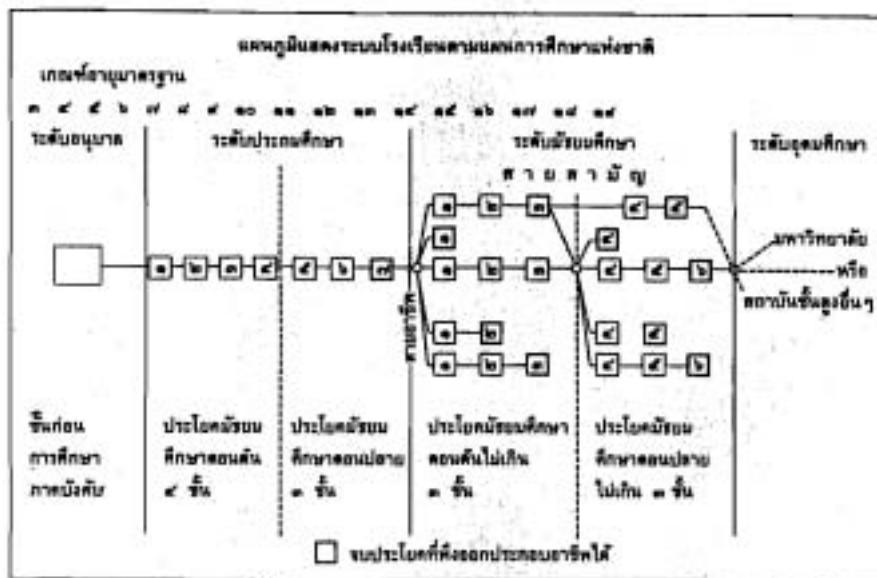
แผนภูมิที่ ๘ แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๗๘

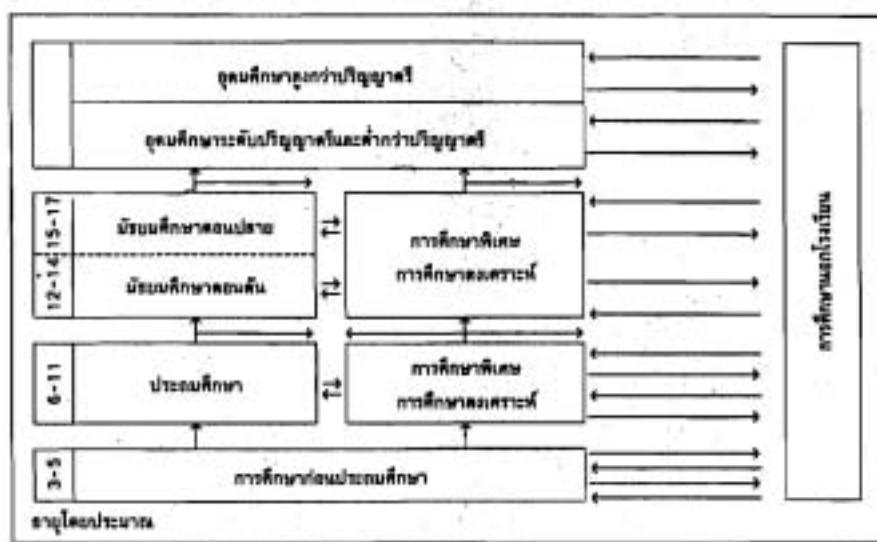
แผนภูมิที่ ๙ แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๗๙

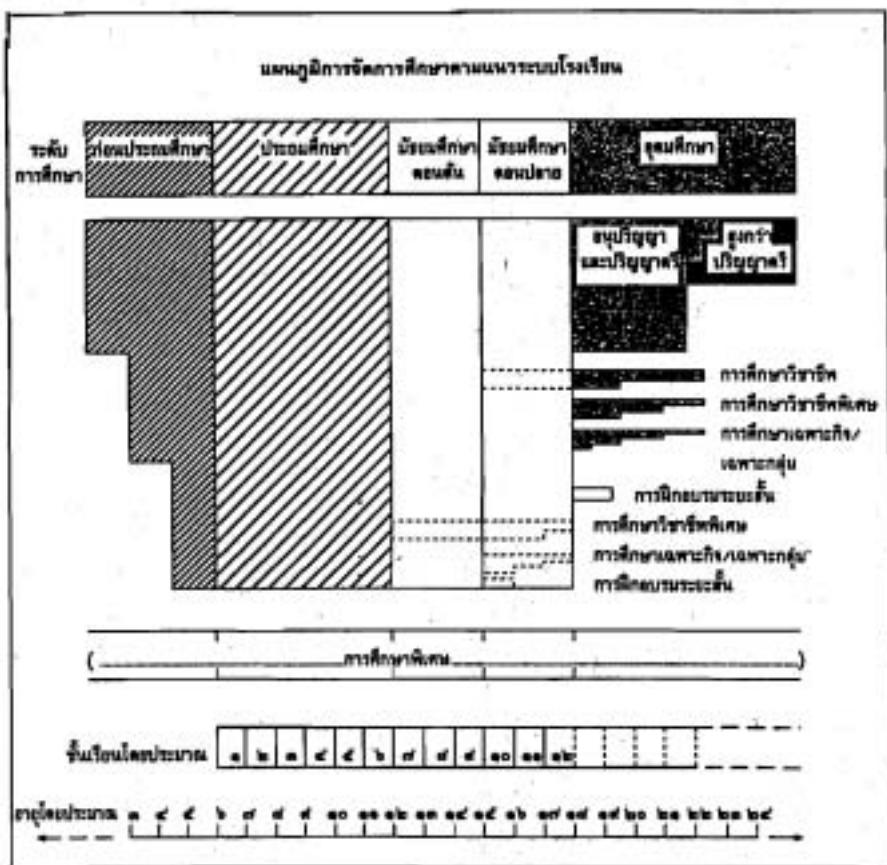
แผนภูมิที่ ๙๙ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐

แผนภูมิที่ ๙๙ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐

แผนภูมิที่ ๑๓ แผนกราฟิกษาเพื่อหาดี หุ้นส่วนการ ๑๐๗%

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๔๔

กระทรวงศึกษาธิการ

ศึกษาธิการ, กระทรวง, 2544 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
กุญแจมหานคร : ใบอนุญาตออกคัดลอกหนังสือที่ออกโดยรัฐบาล (อ.ส.พ.)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔

จำนวนพิมพ์ ๗๐๐,๐๐๐ เล่ม

© ลิขสิทธิ์ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-269-1444

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

๑๐๑/๑ ถนนเพชรเกษม แขวงท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

โทร. ๐-๒๖๖๖๖๖๖๖๖๖, ๐-๒๖๖๖๖๖๖๖๖๖ นายพัฒนา ปิยวิวัฒน์ ผู้พิมพ์สู่ไนยณา ๒๕๔๔

คำนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศไทยที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตความสามัคคีในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสาขาวิชา รวมทั้งมีความสามัคคีในการประกอบอาชีพหรือศึกษาเพื่อความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล หลักสูตรแกนกลางของประเทศไทยเป็นกรอบหรือพื้นที่ทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังที่เขียนไว้ในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติที่ ๖ สำนารักษ์ฯ ไว้ใช้จัดการศึกษาทั่วไปในระบบ นอกรัฐบาล และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งดำเนินการจัดการศึกษาทุกกลุ่ม เช่น การศึกษาพิเศษ การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรไปจัดทำให้หลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศไทยและโลก ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ จึงได้เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไว้ก่อนเข้าสู่มาตรฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๔ กลุ่ม ที่บรรลุสาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และส่วนประกอบอื่น ๆ ตลอดจนได้จัดทำเอกสารคู่มือและเอกสารประกอบหลักสูตร ชีกหลักรายการ เพื่อช่วยให้สถานศึกษา ครุ ศุลกากร และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งอนุกรรมการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ นิยรุณ วิชาการเป็นผู้อำนวยการ และได้รับความร่วมมืออย่างต่อเนื่องจากคณะกรรมการ ฯ ทุกหน่วยงาน ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเอกชน ประชาชนทุกอาชีพ ตลอดจนพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เรียนที่ให้ความสนใจเสนอแนะความคิดเห็นเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้นำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรฉบับนี้ให้สมบูรณ์และเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาเพื่อคนไทยทั่วประเทศ กระทรวงศึกษาธิการขอขอบคุณในความร่วมมือของทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

(นายธรัฐ ชุตาก)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

หน้า

ค่าหน้า

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก ๑๐๖๖/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นกราก ๒๕๖๘

ความน่า	•
หลักการ	๔
อุดมภาพ	๕
โครงสร้าง	๕
การอัคหลักสูตร	๕
การจัดเวลาเรียน	๖๐
การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๖๐
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	๖๑
การจัดการเรียนรู้	๖๑
ช่องทางเรียนรู้	๖๑
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๖๑
เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๖๒
เอกสารหลักฐานการศึกษา	๖๒
การทีบันโอน和尚การเรียน	๖๒
การพัฒนาศักยภาพครุ	๖๒
การจัดหลักสูตรสถานศึกษา	๖๒
การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน	๖๓

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ วก ๑๐๖๖/๒๕๔๔
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นกราก ๒๕๔๔

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ดังกัน และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เป็นการสร้างก่ออุตสาหกรรมใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักดิ์ภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกปัจจุบัน ไปตามมาตรฐานผู้ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกชั้นกราก ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๓ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ดังปรากฏแนบท้ายคำสั่งนี้แทนหลักสูตรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าทุกฉบับที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้ใช้ไว้ก่อนหน้านี้ เนื่องในและเวลาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นกราก ๒๕๔๔ ให้เป็นไปดังนี้

ปีการศึกษา ๒๕๔๖ ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นกราก ๒๕๔๔ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๔

ปีการศึกษา ๒๕๔๗ ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นกราก ๒๕๔๔ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และ ๘

ปีการศึกษา ๒๕๔๘ ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นกราก ๒๕๔๔ ทุกชั้นเรียน ทั้งนี้ ให้เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นกราก ๒๕๔๔ ในโรงเรียนน่าร่องและโรงเรียนเครื่องข่าย ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศรายชื่อ ในชั้นเรียนที่เป็นไปตามลักษณะเด่น ดังแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๕ เป็นดังนี้

ให้ปลดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจในการยกเลิก เก็บคืน เป็นเงินแบ่งมาตรวจสอบการเรียนรู้
ช่วงชั้นในหลักสูตรตั้งแต่ก่อน ให้หมายเหตุกับก่อนเปิดหมาย และวิธีการจัดการศึกษาอื่น ๆ ได้

ลง ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

นายสุวิทย์ ฤทธิพิศ

(นายสุวิทย์ ฤทธิพิศ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๕๕ ๙๕๑

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ความนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคใหม่ก้าวหน้า ไม่หยุดยั้ง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้สร้างสรรค์ ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีคุณภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยได้ออก คือหลักสูตรประดบศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๑) หลักสูตรนี้ยังคงต่อเนื่อง พุทธศักราช ๒๕๒๐ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๒๐) และหลักสูตรนี้ยังคงต่อเนื่อง พุทธศักราช ๒๕๒๔ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๑) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการ ได้ศึกษาผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรคดีด้วย ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ได้ออกในปีที่แล้วนนานกว่า ๑๐ ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญคือต่อไปนี้

๑. การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและห้องเรียน

๒. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้กับไทยมีทักษะกระบวนการและเชคคิทีศึกษาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถส่งเสริมให้สร้างสรรค์

๓. การนำหลักสูตรไปใช้ชั้นไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้กับเด็กในมีทักษะในการจัดการและทักษะในการค่าเฉลี่ยชีวิต สามารถเห็นปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้สู่เรียนใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้บุคคลมีสิทธิ เสมอภัยในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และ

มีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงานของบุคคลและสังคม โดยการด้วยพัฒนาความรู้ การศึกษาอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจาก การจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ศักดิ์ปญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตั้งกล่าวไว้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพหุเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษาปัญญาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นมาตรฐานที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตั้งกล่าวไว้กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน ๘ ปี

ด้วยวิถีทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงให้อายุร่วมกัน เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษา ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ให้เกิดในลักษณะของการศึกษาและเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้ทั้งด้านการทำงาน กระบวนการศึกษาและการให้อาชีวะด้านความความในบทบาททางการอาชีวศึกษา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกรัชกาล ๒๕๔๔ ให้ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ ก่อตัวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยึดอุปกรณ์ กำหนดคุณามาตรชี้ต้องเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาระ ๑๒ ปี ภาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และก่อน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ ๑ ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพหุเมืองคีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นมาตรฐานที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ อุปสรรค กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล ให้บังคับหลัก สู่เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตามเมืองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาความชรุนชาติและเพิ่มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเมือง และความสัมพันธ์ ของคนเมืองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบริหารรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลย์ยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประดูกตัวเรียนมีปัญญา ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การค้าขายที่มีความต้องการ อย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การแข่งขันสถานการณ์ และการประดูกตัวเรียนให้เข้าสู่สังคมและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิด การฝึกซ้อมท่องเมือง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างให้สัมภានสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อันจะความตระหนัก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรับผิดชอบ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกวิชา ทุกสถานที่ และสามารถเพิ่มใบอนุญาตการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกกระบวนการศึกษา

อนึ่ง เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษา ต้องมีการประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกับบุคลากร ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้การพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือนี้ กระบวนการเรียนรู้ที่สอน ศึกษา ให้ครอบคลุมหลักสูตรและกรอบข่าวเรื่องขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้กระบวนการเรียนรู้ที่สอน ศึกษา ให้สามารถนำไปสู่การประดูกตัวเรียน แนวทางการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครุ เอกสารประกอบหลักสูตรก่ออุ่นสาระต่าง ๆ แนวทางการวัด และประเมินผล การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้ประชาชน ทั่วไปรู้สึกของ และผู้เรียนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวโน้มของการจัดการศึกษาของประเทศไทย จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

๑. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ บุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นชาติ

๒. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชานุกจนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๓. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

๔. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างขั้นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

๕. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกชั้นเรียน ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเพื่อประโยชน์และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นบุรุษที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนด จุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เก็บคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

๒. มีความคิดสร้างสรรค์ ไฟร์ ไฟเรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการศึกษา

๓. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๔. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการคำนวณชีวิต

๕. รักการอนุรักษ์ คุ้มครองและให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

๖. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ดีมากกว่าเป็นผู้บริโภค

๗. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิปัญญาในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ซึ่งมั่น ในวิถีชีวิตและการปักกรองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๘. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมที่มีปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

๙. รักประเทศไทยและท้องถิ่น บุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ ดุคามาตรและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนด
ไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งได้กำหนดโครงสร้าง
ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

๑. ระดับช่วงชั้น

- กำหนดหลักสูตรเป็น ๔ ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้
ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓
ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๗-๙
ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑๐-๑๒

๒. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือ
กระบวนการ การเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม ทุกชั้นเรียนของผู้เรียนเป็น ๘ กลุ่ม ดังนี้

- ๒.๑ ภาษาไทย
- ๒.๒ คณิตศาสตร์
- ๒.๓ วิทยาศาสตร์
- ๒.๔ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ๒.๕ ศุภศึกษาและพลศึกษา
- ๒.๖ ศิลปะ
- ๒.๗ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- ๒.๘ ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น
๒ กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน
เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกอบกุหลาบในการแก้ปัญหาและวิเคราะห์ของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย
ศุภศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระ
การเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่าง
สร้างสรรค์

เรื่องเดิมเวลาสอนศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้
ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่อๆ กัน โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กลุ่มศุภศึกษาและพลศึกษา

ก่ออุบัติภัยทางเดินหายใจ ทำให้เด็กเสียชีวิต ดังนั้น จึงต้องห้ามเด็กเล่นในสระว่ายน้ำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถาบันศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบทักษะภาษาของผู้เรียนแต่ละคน

๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนของตามศักยภาพ บุรุษเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ความก่ออุบัติภัยทางเดินหายใจ ๔ กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกตัวเองของความสนใจ และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์ความรู้ของความเป็นมนุษย์ ให้ครบถ้วนด้าน ทั้งร่างกาย ศติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกรักของการทำประโยชน์ เพื่อสังคม ซึ่งสถาบันศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๓.๑ กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถด้านพหุและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนของผู้เรียน ตลอดจนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

๓.๒ กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบรอบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติความแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำางาน โดยเน้นการทำางานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ถูกต้อง เนื่องรนร ทุกภาษา และผู้นำเพื่อยกระดับ เป็นศูนย์กลางความคิดเห็น ให้กับผู้อื่น

๔. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ความก่ออุบัติภัยทางเดินหายใจ ๔ กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อให้เป็นทุกมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๔.๑ มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๒ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น ก่อ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมำชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความต้นต้น และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

๕. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๘๐๐-๙,๐๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔-๕ ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๘๐๐-๙,๐๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔-๕ ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔-๕ ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้น	ประเมินศึกษา		นัดยอมศึกษา		
	ช่วงชั้นที่ ๑ (ป.๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ป.๔-๖)	ช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๔ (ม.๔-๖)	
	← การศึกษาภาคบังคับ →				← นัดยอมศึกษา →
	← การศึกษาขั้นพื้นฐาน →				
กตุณิการะการเรียนรู้ ๔ กตุณิ	●	●	●	●	●
ภาษาไทย	●	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●	●
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	●	●	●	●	●
ศุลศึกษาและพลศึกษา	■	■	■	■	■
ศิลปะ	■	■	■	■	■
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	■	■	■	■	■
ภาษาต่างประเทศ	■	■	■	■	■
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ ๕๐๐-๘,๐๐๐ ช.ม.	ประมาณปีละ ๕๐๐-๘,๐๐๐ ช.ม.	ประมาณปีละ ๘,๐๐๐-๑๒,๐๐๐ ช.ม.	ประมาณปีละ ๑๒,๐๐๐ ช.ม.	ไม่บังคับปีละ ๘,๐๐๐ ช.ม.

หมายเหตุ

- สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา
- สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน
- ▲ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากสาระการเรียนรู้ ๔ กตุณิ และการพัฒนาตน ตามศักยภาพ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจัดเวลาเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามสภาพกิจกรรมเป้าหมาย สำหรับการศึกษาอิเล็กทรอนิกส์และช่วงชั้นได้ตามมาตรฐานการศึกษา

การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนา ผู้เรียนดังเดิมขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ สำหรับผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็น การเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียน ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานี้ กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้าง ๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดง ทุกพากผู้เรียนเมื่อเรียนจบ ๑๒ ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงขั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม สถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัจจุบัน ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ สถานศึกษาจะจัดทำรายวิชาในแพ็คเกจกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใหม่ ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก ๔ กลุ่ม ในช่วงขั้นที่ ๑ ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ช่วงขั้นที่ ๒ ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ และช่วงขั้นที่ ๔ ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้หรือรายวิชาหนึ่ง ๆ ด้วย สำหรับช่วงขั้นที่ ๑ ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ นั้น ยังไม่ควรให้เลือกเรียนรายวิชาที่เข้มข้น ควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบถ้วน ๔ กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับ ธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษากาบบังคับ คือ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้nmัธยมศึกษาปีที่ ๑ จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้nmัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้

ช่วงขั้นที่ ๑ และ ๒ ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ และปีที่ ๔-๖ การศึกษาระดับนี้เป็น ช่วงแรกของการศึกษากาบบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมาให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา ตลอดพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ลักษณะ และวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ ๓ ขั้นนี้สอนศึกษาปีที่ ๔-๓ เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ บุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความดันน้ำ ความสูงของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการคิดเห็นเชิงวิจัย ให้มีความสนใจ หัวใจ ความต้องการ ความต้องการ ความต้องการ ความต้องการ ความต้องการ ความต้องการ ความต้องการ เสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนให้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ ๔ ขั้นนี้สอนศึกษาปีที่ ๔-๖ เป็นหลักสูตรที่บุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน บุ่งปูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิชาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ บุ่งนั้นพัฒนาตนและประทัดตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และสู่ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิตเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความสามารถ ความดันน้ำ ความสูง ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

การจัดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้มีคุณค่าให้คำนึงความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียนในสาระการเรียนรู้ ๔ กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ ๑ ขั้นปฐมศึกษาปีที่ ๑-๓ ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ ๔-๕ ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้อยู่อื่น ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะพิเศษศาสตร์ ดังนั้น การฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรให้เวลาประมาณร้อยละ ๕๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ให้สอนให้ครบถ้วนอยู่ในสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ ๒ ขั้นปฐมศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ ๔-๕ ชั่วโมง การจัดเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทยและคณิตศาสตร์อาจใช้เวลาต่อảng เหลือประมาณร้อยละ ๕๐ ของเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลา กับ กลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้น สำหรับการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แม้เวลาเรียนจะลดลง อังกฤษต้องฝึกฝน ทบทวนอยู่เป็นประจำ เพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาจะมีเวลาอย่างเพียงพอให้เด็กน้อยได้ทำการอ่าน ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่าง ๆ

โดยต้องจัดเวลาเรียนในแต่ละกอւนสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประจำเดือนละ ๒๐ ชั่วโมง
ที่เหลือสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ ๓ ขั้นนักยุนศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประจำเดือนละ ๕-๖ ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียน สำหรับกอุนสาระการเรียนรู้ทั้ง ๔ กอุน ควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่ถ้าต่างไว้ก็ตามกอุนภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลาเรียนให้นานกว่ากอุนอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถด้านนี้จะต้องและจัดรายวิชาอาชีพหรือโครงการอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

ช่วงชั้นที่ ๔ ขั้นนักยุนศึกษาปีที่ ๕-๖ ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คืนหนังสือรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ ๔๐ ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา ๑ หน่วยกิต และมีเวลาเรียนประจำเดือนละไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้ เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา ซึ่งให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกอุนสาระ การเรียนรู้ และจัดทำ “รายวิชาเพื่อเดินทาง” บางรายวิชาที่น่าสนใจ หรือที่มีความยากในระดับสูง เช่นไป เช่น แก้ศูนย์ในคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง สำหรับผู้ที่เรียนกอุนสาระนี้ได้ดี เป็นพิเศษ นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถปรับรูปแบบการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมยังเช่นได้ใน บางกอุนสาระ เช่น ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งซึ่งจำเป็นต้องเรียนอยู่อาจจัดเป็น รายวิชาสั้น ๆ หรือรายวิชาเดียว หรือรวมกันในลักษณะบูรพากร เมื่อสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นที่ระบุไว้แล้วก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงเช่นไปได้ เช่นเดียวกัน

การจัดเวลาเรียนตั้งกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในระบบสถานศึกษา ส่วนการจัดการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นให้พิจารณาขึ้นเวลาเรียนตาม สถานการณ์และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้

การจัดการศึกษาสำหรับกอุนเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษางานประจำที่มีกอุนเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาทางด้านศาสนา คณิต นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ การศึกษาสำหรับผู้บกพร่องในด้านต่าง ๆ ผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาของระบบและการศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัวและองค์กรต่างๆ การจัดการศึกษาเหล่านี้สามารถปรับให้มาบรรฐานการเรียนรู้ใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไป ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการคิดเชิงวิเคราะห์ มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ภาษาไทย

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ต่อตันไป แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการคิดเชิงวิเคราะห์ และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ อ่องความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานช้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาด้านครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ : การฟัง การอุ้ม และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ : สามารถเลือกฟังและคุยอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑ : เป้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและ พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักภาษาไทยให้ไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาแสดงความรู้ เสริมสร้างถ้อยคำนิสัย บุคลิกภาพ และ ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๕ : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ : เป้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็น ถูกค่า และนำมาร่วมกับชีวิตจริง

คณิตศาสตร์

สาระที่ ๑ : จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ก ๑.๑ : เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตริบ

มาตรฐาน ก ๑.๒ : เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และสามารถใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ก ๑.๓ : ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ก ๑.๔ : เข้าใจในระบบจำนวนและสามารถอ่านบันทึกเที่ยวกับจำนวนไปได้

สาระที่ ๒ : การวัด

มาตรฐาน ก ๒.๑ : เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด

มาตรฐาน ก ๒.๒ : วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัดได้

มาตรฐาน ก ๒.๓ : แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดได้

สาระที่ ๓ : เรขาคณิต

มาตรฐาน ก ๓.๑ : อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติได้

มาตรฐาน ก ๓.๒ : ใช้การนักภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหาได้

สาระที่ ๔ : พีชคณิต

มาตรฐาน ก ๔.๑ : อธิบายและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชันต่าง ๆ ได้

มาตรฐาน ก ๔.๒ : ใช้นิพจน์ แทนการ ออกเสียง กราฟ และแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ แทนสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหาได้

สาระที่ ๕ : การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ก ๕.๑ : เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

มาตรฐาน ก ๕.๒ : ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ก ๕.๓ : ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

สาระที่ ๖ : ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ก ๖.๑ : มีความสามารถในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ก ๖.๒ : มีความสามารถในการให้เหตุผล

- มาตรฐาน ก ๖.๓ : มีความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และ การนำเสนอ
- มาตรฐาน ก ๖.๔ : มีความสามารถในการเขียนใจความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และเขียนใจ คณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ ได้
- มาตรฐาน ก ๖.๕ : มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วิทยาศาสตร์

สาระที่ ๑ : สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว ๑.๑ : เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ ของระบบต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหา ความรู้ ที่อ้างอิงที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเอง และคุ้มครองสิ่งมีชีวิต

มาตรฐาน ว ๑.๒ : เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดคลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยี ชีวภาพที่มีผลต่อนุษชาติและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจัดทำวิทยาศาสตร์ ที่อ้างอิงที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๒ : ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว ๒.๑ : เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้และจัดทำวิทยาศาสตร์ ที่อ้างอิงที่เรียนรู้และนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว ๒.๒ : เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติใน ระดับท้องถิ่น ประเทศ และโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สาระที่ ๓ : สารและสมบัติของสาร

มาตรฐาน ว ๓.๑ : เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้าง และแรงดึงดูดเหนือระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจัดทำวิทยาศาสตร์ ที่อ้างอิงที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว ๓.๒ : เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนสถานะของสาร การเกิด สารออกฤทธิ์ การเกิดปฏิกิริยาเคมี มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และ จัดทำวิทยาศาสตร์ ที่อ้างอิงที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๔: แบบและการคัดอ่อนที่

มาตรฐาน ว ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงไหนดีกว่า และแรงนิวเคลียร์ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม

มาตรฐาน ว ๔.๒ : เข้าใจลักษณะการคัดอ่อนที่เป็นต่าง ๆ ของวัสดุในธรรมชาติ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๕: พัฒนา

มาตรฐาน ว ๕.๑ : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผลัจจันกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปภาพดังงานปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและผลัจจัน ผลของการใช้ผลัจจันต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๖: กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน ว ๖.๑ : เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภาคในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิภาค ภูมิประเทศ และสิ่งแวดล้อมของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๗: ความคาดหวังและอวากาศ

มาตรฐาน ว ๗.๑ : เข้าใจวิวัฒนาการของระบบศุริยะและกาแล็คซี ปฏิสัมพันธ์กันในระบบศุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว ๗.๒ : เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีในการสำรวจอวกาศและทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินการเก็บรวบรวมและการสื่อสาร สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

สาระที่ ๘: ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว ๘.๑ : ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ในกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ ๑ : ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

มาตรฐาน ๙ ๑.๑ : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ๙ ๑.๒ : อีดัมในศิลปะ กรรมการทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ๙ ๑.๓ : ประพฤติ ปฏิบัติตามหลักธรรมและศาสนาพื้น土ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สังเวชล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างดีเยี่ยม

สาระที่ ๒ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ๙ ๒.๑ : ปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย คaring ซึ่งอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ๙ ๒.๒ : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน อีดัม ศรัทธา และร่างรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ : เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ๙ ๓.๑ : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ให้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกล้ำ รวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการคaring ซึ่งอยู่ร่วมกันอย่างสุข

มาตรฐาน ๙ ๓.๒ : เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ : ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ๙ ๔.๑ : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และถูกสมัยของประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล นำวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ๙ ๔.๒ : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแต่ละความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง กระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๕.๓ : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจ และร่วมความเป็นไทย

สาระที่ ๕ : ภูมิคุณศรี

มาตรฐาน ส ๕.๑ : เข้าใจลักษณะของโลกทางภาษาพหุ ระหว่างนักอิจกรรมสันทิษฐ์ของบรรพติวงศ์ที่ปรากฏในระหว่างที่ซึ่งมีผลต่องานและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้เห็นที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาข้อมูลภูมิสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส ๕.๒ : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางภาษาพหุที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และมีจิตสำนึก อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ ๖ : การเรียนรู้เดินทางและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ ๖.๑ : เข้าใจธรรมชาติของการเรียนรู้เดินทาง และพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ ๗ : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ ๗.๑ : เข้าใจและเห็นถึงคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ ๘ : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาอาชีวะ

มาตรฐาน พ ๘.๑ : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ ๘.๒ : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ์ กฎ ปกติ กิจกรรมที่น้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ ๙ : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ ๙.๑ : เห็นถึงค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การคำนึงถึงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ ๑๐ : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ ๑๐.๑ : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง หลีกเลี่ยงเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ศิลปะ

สาระที่ ๑ : ทักษณศิลป์

มาตรฐาน ก ๑.๑ : สร้างสรรค์งานทักษณศิลป์ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และวิเคราะห์ วิทยากรวิชาเรียนทุกค่างานทักษณศิลป์ ด้วยทักษะความรู้สึก ความคิด ต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประทับใจในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ก ๑.๒ : เป้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทักษณศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เทื่องคุณค่างานทักษณศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ ๒ : คนดี

มาตรฐาน ก ๒.๑ : เป้าใจและแสดงออกทางคนดีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิทยากรวิชาเรียน คุณค่า ด้วยทักษะความรู้สึก ความคิดคือคนดีอย่างอิสระ ชื่นชม และประทับใจในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ก ๒.๒ : เป้าใจความสัมพันธ์ระหว่างคนดี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เทื่องคุณค่าของคนดี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ ๓ : น้ำยูก็ศิลป์

มาตรฐาน ก ๓.๑ : เป้าใจและแสดงออกทางน้ำยูก็ศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิทยากรวิชาเรียน คุณค่าน้ำยูก็ศิลป์ ด้วยทักษะความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประทับใจในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ก ๓.๒ : เป้าใจความสัมพันธ์ระหว่างน้ำยูก็ศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เทื่องคุณค่าของน้ำยูก็ศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ ๑ : การค้าระหว่างประเทศและครอบครัว

มาตรฐาน ๔ ๑.๑ : เป้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกระหว่างประเทศและครอบครัว ทักษะการและสื่อสาร ในการทำงานเพื่อการค้าระหว่างประเทศและครอบครัว ที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งานซ่อม งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ

มาตรฐาน ๔ ๑.๒ : มีทักษะกระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดี ต่องาน

สาระที่ ๒ : การอาชีพ

มาตรฐาน ๔ ๒.๐ : เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในงานอาชีพสุจริต มีคุณธรรม มีอุตสาหะที่ดี ต่องานอาชีพ และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต

สาระที่ ๓ : การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ๔ ๓.๐ : เข้าใจธรรมชาติและกระบวนการของเทคโนโลยี ใช้ความรู้ ภูมิปัญญา จินตนาการ และความคิดอย่างมีระบบในการออกแบบ สร้างสิ่งของ เก่งกาจใช้ วิธีการเชิงกลยุทธ์ ตามกระบวนการทางเทคโนโลยี สามารถตัดสินใจ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม ตั้งแต่ระดับบ้าน ไปจนถึง งานและอาชีพ

สาระที่ ๔ : เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐาน ๔ ๔.๐ : เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบสาน ข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพ อย่างมี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ ๕ : เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

มาตรฐาน ๔ ๕.๐ : ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การผลิต การออกแบบ การแก้ปัญหา การสร้าง งาน การสร้างอาชีพสุจริต อย่างมีความเข้าใจ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และมีความคิดสร้างสรรค์

ภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ นาลี และภาษาอุ่นประเทกที่สอนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในคุณสมบัติของ สถานศึกษาที่จะจัดการรายวิชาประกอบการจัดการเรียนรู้ความหมายเหมาะสม.

สาระที่ ๖ : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ๕ ๑.๐ : เข้าใจกระบวนการพิจารณาอ่าน สามารถตีความเรื่องที่พิจารณาอ่านจาก สื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ๕ ๑.๑ : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา และเป็นข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น และความรู้สึกโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ๕ ๑.๒ : เข้าใจกระบวนการคุยก การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็นและความคิด ร่วมของในเรื่องต่าง ๆ ให้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

สาระที่ ๒ : ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ๔ ๒.๑ : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ๔ ๒.๒ : เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมายังมีวิจารณญาณ

สาระที่ ๓ : ภาษา กับ ความสัมพันธ์ กับ กุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ๕ ๓.๑ : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเรียนของความรู้กับกุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของเด็ก

สาระที่ ๔ : ภาษา กับ ความสัมพันธ์ กับ ชุมชน และ โลก

มาตรฐาน ๕ ๔.๑ : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ๕ ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกุ่มจะกำหนดไว้ในเอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้้นชั้น และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ในแต่ละกุ่มสาระต้องออกสาระแนบท้าย

การจัดการเรียนรู้

พระราชนูญติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๑ กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จะนับ ครุ ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้นำ ผู้ด่าอย่างความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียน ในการสร้างหาความรู้จากตัวเองและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นออกจากจะมุ่งปลูกฝังค่านิยม คุณลักษณะทางจริยธรรม คิดอย่างมีวิจารณญาณ แล้วซึ่งมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของคนเอง เข้าใจคนมองเห็นอกหักในผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างดุลต้องเหมาะสม

เมื่อจากประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งที่ความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม จะนับ สถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หากทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วย

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ / วิธีการที่หลากหลาย เมื่อการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่กันช่วยกัน ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการนี้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการ กระบวนการสอนนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกันสู่สาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม กระบวนการทางวิชาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนร่วมกัน ใช้คู่เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกันสู่สาระการเรียนรู้รูปแบบการทางการในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจัดให้หลากหลายลักษณะ เช่น

a. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องเรียน ใบงานสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอนก็ต้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดชื่นมา เช่น เรื่อง สิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปสร้างหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

๒. การบูรณาการแบบสู่ชั้นหน้า มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจใช้หัวข้อเดียวกันเรื่อง同一科เรื่องหนึ่ง และบูรณาการเรื่อง同一科เรื่องหนึ่ง ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิชาภาษาศาสตร์ เรื่อง же ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเวลา กิตติกรรมในเรื่องเวลาในช่วงเวลาต่าง ๆ จัดทำกราฟของเวลาในระยะต่าง ๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศักดิ์สิทธิ์เรื่องเทคนิคการวางแผนที่มีเมือง

๓. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเขียน同一เพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชา หรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องวันสี่แฉล้มของชาติ ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิชาภาษาศาสตร์จัดกิจกรรมด้านครัวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนด้านครัวหรือทำกิจกรรมชุมชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครุ ผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

๔. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครุ ผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการนี้ โดยใช้วิถีการเรียนท่องเที่ยงกันได้หลากหลายชั้นในง ด้วยการนำเอาจำนวนชั้นในงของวิชาต่าง ๆ ที่ครุ ผู้สอนแยกสอนแยกกันนั้น นาร่วมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครุ ผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าทำสวนครัว กิจกรรมเข้าทำอาหาร อังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายคิลป์ เป็นต้น

แนวการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ การจัดการเรียนรู้ด้องสอนของตอบต่อความสนใจของผู้เรียน โดยค่าไม่เงินหลักสิทธิ์วิทยาพัฒนาการ และจัดวิทยาการเรียนรู้ทั้งนี้ในแต่ละภาคเวลาเรียนนั้น ไม่ควรใช้เวลาในการเก็บความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนถ้วนสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ความสุภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะที่ฐานการศึกษาต่อสู่การ ในการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและอุปกรรยา

ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ การจัดการเรียนรู้นี้ลักษณะคล้ายกับช่วงชั้นที่ ๑ แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ บุ่มเน้นทักษะการทำงานเป็นก่อรุ่น การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า และวิเคราะห์ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงาน แล้วนำไปเผยแพร่เรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๒ การจัดการเรียนรู้อุ่นสำrageการเรียนรู้ที่มีหลักการทดลองที่หลากหลาย ชั้บชั้นอน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักคนของในด้านความสามารถ ความสนใจ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยายการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดเห็น ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ

สำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้สืบทอดอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ ให้ความหมายเหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการของห้องเรียน

สื่อการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้วิถีชีวิตสร้างสรรค์ รวมทั้ง มีความเข้มแข็ง สนองความต้องการของผู้เรียน ทุนชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้ง จากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทุนชนและแห่งสังขัน ฯ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการอย่าง ในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้หาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุด ของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนคิดค้น เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการและวิธีการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง อิกรึ่งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

๑. จัดทำและจัดหาสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประทุกตัวใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
๒. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาด้านครัวของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน

๔. ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นมาทางลักษณะและสภาพด้านคุณภาพของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

๕. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินทุกภำพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่นั้น อย่างสม่ำเสมอ

๖. จัดทำหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา และในชุมชน เพื่อการศึกษาด้านครัวและเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๗. จัดให้มีเครื่องข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

๘. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเด่นตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดื่มด่ำปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจน การประเมินภายนอก เพื่อให้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ บุคลากรต้องรับรู้ว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยม ทั้งที่ประดิษฐ์ อันเป็นผลเนื่องจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่พึงพอใจ ดังนั้น การวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถด้านนิ่นการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้

ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจาก โครงการฯ ที่มีส่วนลดลง ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และต้นทาง ข้อมูลเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพถันถานของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียน จะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครุ ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกุ่นสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน

สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นเป็นเดือนชั้น สถานศึกษามาตรฐานที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผล การประเมินรายชั้นชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนชั้นชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ้อมเสริม และจัดให้มีการ ประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การประเมินคุณภาพระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้าย ของแต่ละชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดคือไป ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อแห่ง

เกณฑ์การผ่านชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๑๖ ปี ผู้เรียน สามารถจบการศึกษาได้ ๒ ชั่ว คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มิฉะ จบการศึกษาภาคบังคับ และ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ซึ่งมิฉะ จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน

ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละชั้นตามเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นชั้นที่ ๑, ๒ และ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ (จบการศึกษาภาคบังคับ)

๑. สู่เรียนต้องเรียนรู้ความก่ออุบัติการณ์เรียนรู้ทั้ง ๔ กลุ่ม และได้รับการคัดเลือกการเรียนให้ได้ความเกี่ยวข้องที่สถานศึกษาดำเนินการ

๒. สู่เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ความเกี่ยวข้องที่สถานศึกษาดำเนินการ

๓. สู่เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาดำเนินการ

๔. สู่เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสู่เรียนและผ่านการประเมินความเกี่ยวข้องที่สถานศึกษาดำเนินการ

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๔ ขั้นมาตรฐานศึกษาปีที่ ๔-๖ (ฉบับศึกษาชั้นพื้นฐาน)

๑. สู่เรียนต้องเรียนรู้ความก่ออุบัติการณ์เรียนรู้ทั้ง ๔ กลุ่ม และได้หน่วยกิจกรรมตามหลักสูตรที่สถานศึกษาดำเนินการ และได้รับการคัดเลือกการเรียนให้ได้ความเกี่ยวข้องที่สถานศึกษาดำเนินการ

๒. สู่เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ความเกี่ยวข้องที่สถานศึกษาดำเนินการ

๓. สู่เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาดำเนินการ

๔. สู่เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสู่เรียนและผ่านการประเมินความเกี่ยวข้องที่สถานศึกษาดำเนินการ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

สถานศึกษาต้องพิจารณาจัดทำเอกสารการประเมินผลการเรียนเพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนตามที่เห็นสมควร เช่น เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ของสู่เรียน แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพสู่เรียนในรายวิชาต่าง ๆ แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพสู่เรียน เป็นรายบุคคล ระเบียบスタンดาร์ดของแต่ละรายวิชา แบบรายงานผลการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

ทั้งนี้จะมีการกำหนดเอกสารหลักฐานการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และการส่งต่อ ได้แก่ เอกสารแสดงผลการเรียน เอกสารแสดงคุณภาพการศึกษา แบบรายงานสู่ผู้อำนวยการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาชั้นพื้นฐาน ให้จะดำเนินกิจกรรมทางการค้านินจานในรายละเอียดต่อไป

การเก็บยันโอนผลการเรียน

ให้สถานศึกษาระดับเทิรอนโอนผลการเรียนของสู่เรียน โดยการนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ และหรือจากการประกอบอาชีพมาเก็บยันโอน

เป็นผลการเรียนของหลักสูตร ให้หลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การพิจารณาการเพิ่บโภน สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑. พิจารณาจากมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ในด้านต่าง ๆ

๒. พิจารณาจากความรู้ และประสบการณ์ของจากการปฏิบัติจริง การทดสอบ การสัมภาษณ์ ฯลฯ

๓. พิจารณาจากความสามารถ และการปฏิบัติได้จริง

ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การพัฒนาศักยภาพครุ

การพัฒนาศักยภาพครุยังเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ โดย ศึกษาวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ของสถานศึกษาว่ามีจุดอ่อน จุดแข็งอย่างไร รวมทั้งระบบการเรียน การสอน การวัดและการประเมินผล การวิเคราะห์ครุศูนย์สอนในด้านความสามารถ ความอดทน ความสนใจ ตลอดจนเขตคิดที่มีต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุน ให้มีการพัฒนาศักยภาพของครุอย่างต่อเนื่อง การกำหนดให้ครุเข้าสู่การเรียนการสอนเป็นปกตุน การมีครุเพียง ครุทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ครุແນະແນວ ทั้งหมดเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้อง พัฒนาสร้างสรรค์ให้เป็นระบบ โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนที่มีประสิทธิภาพ พร้อมด้วยนวัตกรรมที่ หลากหลาย ผู้เรียนมีระบบการซ่าวาเทล็อซึ่งกันและกัน โดยมีผู้เรียนเป็นผู้ช่วยครุ เพื่อให้ กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาศักยภาพครุ ให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของครุแกนนำ ครุดันแนว และสถาบันการศึกษาชั้นสูง เช่น คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัย รวมทั้งชมรมวิชาชีพ ซึ่งจะช่วย พัฒนาครุให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ความหลักสูตรการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นเกณฑ์กำหนด ถูกภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาเป็นหลักสูตรที่ต้องอาศัยการคัดเลือกใช้ของผู้บริหาร สถานศึกษา ครุ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท่องถิ่นเป็นหลักสำคัญ

การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

๑. หลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ สถานศึกษาจึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง ก่อ หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษา

แต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาศูนย์เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาศูนย์เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบ ที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

๒. ความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับกรอบครัวและชุมชน ห้องเรียน วัด หน่วยงานและ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในห้องเรียน เพื่อให้เกิดความมุ่งหมายของหลักสูตรสองประการ ซึ่งดังนี้ ๑ ดังนี้

๒.๑ หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสนุกและความเพลิดเพลิน ใน การเรียนรู้เปรียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน ควรสร้างความเข้มแข็ง ความสนใจ และประสบการณ์ให้ผู้เรียน และพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน ควรให้ผู้เรียนมีทักษะ การเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ซ้อมบุคลิกภาพ ภาระทางกาย และทางใจ ให้สามารถใช้เวลาและเวลาในการคิดอย่างมีเหตุผล

๒.๒ หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม และให้เด็กพัฒนาหลักการในการจำแนกกระหว่างถูกและผิด เข้าใจและศรัทธา ในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ว่ามีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียนและช่วยให้เป็นพลเมือง ที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมยิ่ง มีความเสมอภาค ควรพัฒนา ความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่คนค้าแรงงานชีวิตอยู่ ชีวิตมั่นในชื่อทดลองร่วมกัน ต่อการพัฒนาที่ยังอ่อนตัวในระดับส่วนตน ระดับห้องเรียน ระดับชาติ และระดับโลก หลักสูตร สถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระ และเข้าใจในความรับผิดชอบ

๓. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ และเปลี่ยนไป ตามช่วงชาติของการศึกษา ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการสอนและประเมินกระบวนการสอน ของตน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงและผลกระบวนการจากการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาจะเริ่มต้นก้าวหน้าขึ้น ด้านหลักสูตรมีการปรับปรุงให้ เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

๓.๑ ก้าหนนคิวสัยทัศน์

สถานศึกษาเป็นต้องก้าหนนคิวสัยทัศน์เพื่อมองอนาคตว่า โลกและสังคมรอบ ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และสถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ ซึ่งทำได้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาคธุรกิจในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ ประธานาธิบดีสถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียน ที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการก้าหนนด งานหลักที่สำคัญ ๆ ของสถานศึกษา หรือมีลักษณะ เป้าหมาย มาตรฐาน แผนกอุปกรณ์และแผนปฏิบัติการ และการคิดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงาน แข่งสารบรรษณ และส่งผลลัพธ์กลับให้สถานศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษา และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ขึ้นพื้นฐานของชาติที่ก้าหนนไว้

กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ ได้อาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมนี้ เป็นกระบวนการที่มีหลักคิดค้นให้แผนกอุปกรณ์ที่สถานศึกษาสร้างขึ้นค่าเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีทิศทาง ก่อให้เกิดเชตคดีในการที่สร้างสรรค์ด้วยความแก้สังคมของสถานศึกษา มีระบบและหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอย่างเป็นเครือข่ายเพื่อบรรลุน เช่น ระบบคุณภาพ ระบบหลักสูตร สาระการเรียนรู้ การเรียนการสอน ถือการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การคิดตาม กรรมฐานงานฐานข้อมูลการเรียนรู้ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีระบบสนับสนุนครูอาจารย์ เป็นศูนย์ กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ด้วยวิธีดังกล่าว จะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การก้าหนนสาระการเรียนรู้หรือหัวข้อเรื่อง ในท้องถิ่นสนองความต้องการของชุมชน

๓.๒ การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

จากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้ก้าหนนไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ข้างชั้น ให้เป็นรายปีหรือรายภาค พัฒนาก้าหนน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ครุภักดิ์ คือ ครุส์สอน และครุสนับสนุน ได้นำไป ออกแบบการเรียนการสอน การบูรณาการ โครงกรรรร่วม เวลาเรียน การสอนหมายงาน/โครงงาน แผนผลงานหรือการบ้าน ที่มีการวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา เป็นหลักสูตรสถานศึกษา ที่ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

๓.๓ การก้าหนนสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค

สถานศึกษานำมาตรฐานการเรียนรู้ข้างชั้นของก่อนมาตระต่าง ๆ จากหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์และก้าหนนสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นรายปี หรือรายภาค ทั้งนี้ต้องพยายามก้าหนนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ก้าหนนไว้ตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณาทำหน้าที่วิธีการจัดการเรียนการสอน ถือการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผล ทั้งนี้จากการพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และสามารถดำเนินการในลักษณะสอนผ่านกระบวนการ จัดเป็นชุดการเรียนแบบหัวข้อเรื่องหรือจัดเป็นโครงการได้

๓.๔ การออกแบบการเรียนการสอน

จากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องขอบหน้าให้สู่สอนทุกคนออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่า สู่เรียนควรจะสามารถทำอะไรได้ เช่น ช่วงชั้นที่ ๑ ซึ่งมีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, ๒ และ ๓ นั้น สู่เรียนจะเรียนรู้สาระเรื่องที่กำหนดได้ในระดับใด ยกตัวอย่าง วิชาคณิตศาสตร์ที่มีสาระที่ ๑ : จำนวนและการคำนวณ และมิติมาตรฐาน ๑.๑ : เช้าใจดึงความหลากหลายของการแต่งตั้งจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง สู่เรียนในช่วงชั้นนี้จะสามารถทำอะไรได้ เช่น ในช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ไว้ดังนี้ว่า มีความคิดรวบยอดและความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับและศูนย์ และสู่เรียนในช่วงชั้นนี้จะมีความสามารถอย่างไร เช่น สู่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สามารถนับได้ ๐ ถึง ๑๐๐ และมากกว่า เป็นต้น และออกแบบการเรียนรู้จะต้องให้สู่เรียนพัฒนาให้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ต้องมีคุณภาพและสังคม

๓.๕ การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

ในการจัดการศึกษาตามที่บัน ๕ ปี นั้น สถานศึกษาต้องระบุนักเรียนความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานให้สู่เรียนได้เรียนรู้ในทุกอุปสรรคการเรียนรู้ โดยเน้นให้สู่เรียนมีภัยคุกคามในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการสอนที่มีคุณภาพเรื่องจากก่ออุปสรรคการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หรือสังคมศึกษาเป็นหลักความพยายามเหมาะสมของห้องถิ่น บูรณาการการเรียนรู้ค้าขายอุปสรรคการต่าง ๆ เช้ากับหัวข้อเรื่องที่เรียนอย่างสนุกสนาน ควรกำหนดจำนวนเวลาเรียนสำหรับสาระการเรียนรู้รายปี ดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ และช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ กำหนดจำนวนจำนวนเวลาสำหรับการเรียนตามสาระการเรียนรู้รายปี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการสอนเพื่อเน้นทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดเลข และการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ ๑ ซึ่งจะต้องจัดให้สู่เรียนเรียนอย่างสนุกเพลิดเพลิน ซึ่งในแต่ละคืนเวลา ไม่ควรใช้เวลาข่าวเดินความสนใจของสู่เรียน นอกจากสู่สอนจะจัดให้เป็นกิจกรรม เช่น การศึกษาเรียนหนังสือเป็นส่วน เป็นต้น

การเรียนการสอนควรดำเนินไปตามความสนใจของสู่เรียนในช่วงชั้นที่ ๑ สู่สอนควรเข้าใจวิทยาการสอนเด็กเล็กอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการก่ออุปสรรคการเรียนรู้ค้าง ๆ ให้ผสมกับกิจกรรมสอนของเด็กที่อุตสาหกรรมที่น่าสนใจ เด็กโดยเฉพาะ แต่ต้องไม่กีดกัน ให้ทักษะพื้นฐานดังกล่าว สำหรับในช่วงชั้นที่ ๒ สู่เรียนซึ่งได้ผ่านการเรียนการสอนเป็นก่ออุปนัยแล้ว

ในช่วงชั้นนี้ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเริ่มทํางานเป็นทีม การสอนความหวังข้อเรื่องซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ หัวข้อเรื่องขนาดใหญ่สามารถจัดทำเป็นหัวข้ออํออย ทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบไปศึกษาด้านครัวเรือน หัวข้ออํออยเหล่านี้ เป็นการสร้างความรู้ของคนเชียงและใช้กระบวนการวิจัยความคู่กับการเรียนด้าน พระราษฎร์คือการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และนำผลงานมาแสดง ทำให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ ผลงานของกันและกันในรูปแบบสะสน泓ผลงาน

การเรียนในช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษา ภาคบังคับ เป็นการเรียนที่มุ่งพัฒนาความสามารถ ความดันน้ำ และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษา น่องจากจะทบทวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กําหนด ไว้แล้ว จะต้องจัดการเรียนแบบบูรณาการเป็นโครงการมากขึ้น เป็นการเริ่มทําให้ผู้เรียนได้เข้าใจ การศึกษาสู่โลกของ การทํางานตามความต้องการของห้องดินและสังคม นวัตกรรมด้านการสอน และประสบการณ์ในการทํางานด้านต่าง ๆ แม้การเรียนงานภาคีสามารถเป็นช่องทางสู่โลกของ การทํางาน ได้ และต้องซึ่งเชื่อให้ผู้เรียนได้ทราบว่า สังคมในอนาคตต้องอยู่บนฐานของความรู้ สถานศึกษาจึงต้องจัดนរรยาภิภาคให้อยู่ในสภาพแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ เป็นตัวอย่างแก่สังคม และควรจัดรายวิชาหรือโครงการที่สนองความดันน้ำ ความสนใจของผู้เรียนเพิ่มขึ้นด้วย

การเรียนในช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษา ชั้นปีสุดท้าย สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมตัวให้ผู้เรียนมีความพร้อมในด้านการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นหรือการประกอบอาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งส่งเสริม ความดันน้ำ และความสนใจของผู้เรียนในลักษณะรายวิชาหรือโครงการ

๓.๖ แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยดีบรรลุความที่คาดหวัง จึงกําหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๖.๑. การจัดทำสาระของหลักสูตร

๑) กําหนดหลักการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์ จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กําหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นาจัดเป็นผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจาก การเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้น

การกําหนดหลักการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ของรายวิชา ที่มีความเข้ม (Honour Course) ให้สถานศึกษากําหนดได้ตามความเหมาะสม 适合ด้องกับรายวิชา ที่จะจัด

๒) กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ก่ออุบัติภัยและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมด้านการของท้องถิ่นและของชุมชน

๓) กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้น ดังนี้

● ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปีและกำหนดจำนวนเวลาเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

● ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิตของสาระการเรียนรู้รายภาค สำหรับช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ ๔๐ ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากัน ๑ หน่วยกิต ทั้งนี้สถานศึกษามาตรฐานกำหนดได้ตามความเหมาะสม และใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

๔) จัดทำข้อข้อสอบวิชาโดยการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ตามข้อ ๑) ๒) และ ๓) มาเขียนเป็นข้อข้อสอบวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

สำหรับชื่อรายวิชานี้แนวทางในการกำหนดดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ ให้ใช้คำชี้อุบัติภัยและสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม สามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

๕) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียงรวมทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกรายวิชา

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องความลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิธีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติโครงการงานอย่างน้อย ๑ โครงการ

๖) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากทำขึ้นรายวิชารายปี หรือรายภาคและหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำ กำหนดคือเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

๓.๖.๒. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑) จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกรุ้งส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงการงาน องค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

๒) จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความนักความชรรนชาติ และความสามารถ ความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน เช่น นิรนามทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

๓) จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการท่าประโภชันคือสังคม เช่น กิจกรรมสุกเสื่อ เนตรนารี เป็นต้น

๔) จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ ต่อคนอื่นและส่วนรวม

๕) การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้เชื่อว่า เป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

๓.๖.๓. การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษากำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถถูกนำไปใช้ความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน เพื่อนำมาที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครุภัณฑ์ต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจฉัย เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้การประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี/รายภาค

ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน สถานศึกษาจะได้นำไปกำหนดเป็นเกณฑ์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

แนวทางการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

๓.๖.๔ การวัดเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้น ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการไว้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มต้นแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา หรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผลการแก้ปัญหา หรือพัฒนา และการรายงานผลการเรียนรู้ และการนำเสนอผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

ในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญในการให้ทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคม มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นก่อให้เกิดข้อบกพร่องด้านคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวง ด้วยการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ สถานศึกษา ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับ และทุกอาชีพ ในการกำหนดคุณลักษณะและประเมินผล ต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายร่วมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพอย่างแท้จริง ต้องมีการประเมินผลการจัดการศึกษา ทั้งระดับชาติ เช่นเดิม และสถานศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพอย่างแท้จริง ต้องมีการประเมินผลการจัดการศึกษา ทั้งระดับชาติ เช่นเดิม และสถานศึกษา